

Dato: 20. januar 2025

Fra/til: 10.00/14.00

Referent: Eyvor Kristin Aas
Anna Planke

Møteleder: Klima- og miljøminister Andreas
Bjelland Eriksen

Vårt saksnr.: 23/2456

Til stede: Andreas Bjelland Eriksen klima- og miljøminister
Marianne Sivertsen Næss, fiskeri- og havminister
Wenche Westberg, statssekretær for landbruks- og matministeren
Kristina Sigurdsdottir Hansen, statssekretær for fiskeri- og havministeren
Marit Kristine Veia, byråd for miljø og samferdsel Oslo kommune
Simen Nord, ordfører Moss kommune
Sigbjørn Odden, ordfører Frogn kommune
Andreas Kagiavas Torp, ordfører Krødsherad kommune
Kjell Arne Hermansen, ordfører Drammen kommune
Cathrine Kjenner Forsland, ordfører Nesodden kommune
Lene Conradi, ordfører Asker kommune
Mona Vauger, ordfører Hvaler kommune
Vigdís Stensby, ordfører Hamar kommune
Karoline Fjeldstad, ordfører Rakkestad kommune
Tom Mello, ordfører Færder kommune
Kjartan Berland, ordfører Lillestrøm kommune
Gina Merethe Johnsen, varaordfører Larvik kommune
Solveig Schytz, fylkesråd Akershus fylkeskommune
Tore Opdal Hansen, fylkesordfører Buskerud fylkeskommune
Annette L. Raakil, fylkesvaraordfører Østfold fylkeskommune
Anne Strømøy, fylkesordfører Vestfold fylkeskommune
Terje Riis-Johansen, fylkesvaraordfører Telemark fylkeskommune
Gunhild Dalaker Tuseth, Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Haavard Elstrand, Statsforvalteren i Innlandet
Grethe Helgås, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Espen Søilen, direktør Oslofjordens Friluftsråd
Maria Pettersvik Arvnes, Norges Fiskarlag
Ole Kristian Bergerud, Norges Bondelag

Referat fra Oslofjordrådetets møte 20. januar 2025

I første del av møtet ble ny statusrapport om gjennomføring av Oslofjordplanens tiltak og ny tilstandsrapport om utviklingen for livet i fjorden lagt frem. Det ble også presentert

fiskeritiltak som skulle sendes på høring. I møtets andre del var det diskusjoner i rådet, med utgangspunkt i forhåndsutsendte spørsmål.

Første del av rådsmøtet

Innledning ved klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen ønsket velkommen til møtet. Han redegjorde om at to nye og viktige rapporter om Oslofjorden skulle legges frem på møtet. Han påpekte at det arbeides med tiltak og virkemidler for å redusere tilførselen av næringsstoffer til fjorden fra avløp og jordbruk, herunder blant annet at nytt gjødselregelverk snart skulle innføres og at det er gitt økt støtte til planvask. Han sa også at det i dag kommer nye, offensive fiskeritiltak på felles høring fra NFD og KLD. Klima- og miljøministeren sa at det å endre tilstanden i Oslofjorden er et langsiktig arbeid og at dette arbeidet kommer til å ta tid. Vi skal fortsette innsatsen etter 2026. Departementet har bedt Miljødirektoratet gjennomgå tiltaksplanen og vurdere innretningen av videre arbeid med tiltaksplanen for å sikre at vi holder tempoet oppe.

Innlegg fra statssekretær i Landbruks- og matdepartementet Wenche Westberg

Statssekretær Wenche Westberg trakk frem at Oslofjorden står høyt på dagsorden for regjeringen. Hun trakk også frem at det er en balansegang mellom avlingsreduksjon og avrenning og at områdene rundt Oslofjorden er Norges kornkammer. Statssekretæren sa at jordbruksforhandlingene har bidratt til tilskudd og øremerkinger til Oslofjordfylkene, og at den årlige rammen på regionalt miljøprogram i jordbruket er på over 1 mrd. kroner. I tillegg kommer blant annet SMIL-midlene. Videre trakk hun frem at statsforvalterne rundt Oslofjorden nå har/ får på plass forskrifter om regionale miljøkrav i jordbruket. Landbruks- og matdepartementet har nylig fått en ny rapport der NIBIO har sett på virkninger av vannmiljøtiltak. Rapporten viser at det ikke er tvil om at tiltakene virker. Videre ble det fremhevet at arbeidet med å vedta nytt gjødselregelverk var i slutfasen. Målet er gjødsel spredt til riktig tid på jordbruksareal og i riktig mengde, slik at det ikke blir for mye avrenning til vassdrag.

Presentasjon av tredje statusrapport om gjennomføring av tiltak v/ direktør i Miljødirektoratet Ellen Hambro og Henriette Givskud v/ sekretariatet for Oslofjordrådet

Hambro og Givskud trakk frem Miljødirektoratets koordinerende rolle i arbeidet med tiltaksplanen. Statusrapportene, som legges fram hvert år, vurderer progresjon og måloppnåelse. Målet er å sørge for at den økologiske tilstanden blir bedre i fjorden.

Utfordringene for Oslofjorden ble oppsummert kort. Flere påvirkningsfaktorer ble omtalt, herunder tilførsler av for mye næringssalter, fiskeri, økning av lurv (hurtigvoksende alger), oksygenfattige områder i vannmassene, nedbygging av strandsonen samt høye nivåer av miljøgifter. Det ble vist til at det var høy svarprosent (81%) i årets rapportering av tiltakene i Oslofjordplanen. 9 av tiltakene i planen er ferdigstilt og 18 av tiltakene har en tydelig forsterkning. Status for innsatsområdene i planen ble gjennomgått. Årets rapport viser at arbeidet med å redusere belastningen på Oslofjorden er mer samordnet enn tidligere, og at om lag halvparten av tiltakene som ble iverksatt for å supplere kunnskapsgrunnlaget nå er gjennomført. På noen innsatsområder er arbeidet tydelig forsterket. På andre viktige områder er det startet en prosess, men arbeidet er ikke

endelig avklart. Det overordnede bildet er likevel at det går for sakte, og at arbeidet med å gjennomføre tiltakene i Oslofjordplanen må videreføres også etter planperiodens utløp i 2026. Der planen ikke har fungert så lang er på områdene; *Strengere praktisering av byggeforbud i strandsonen* (tiltak T59), og *håndheving av kravene om kantsoner langs vassdrag* (Tiltak T12, T13, T14). Når det gjelder arbeidet med *spredt avløp* (tiltak T4) ser direktoratet heller ikke en tydelig forsterking av arbeidet.

Direktør i Miljødirektoratet, Ellen Hambro, overleverte den nye statusrapporten til klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen, som kommenterte at vi må få opp framdriften på arbeidet.

Ny statusrapport, samt vedleggsrapport med detaljerte resultater fra rapporteringen kan leses her: [Gjennomføring av helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden: 2023-2024 - miljodirektoratet.no](https://miljodirektoratet.no/Gjennomforing-av-helhetlig-tiltaksplan-for-Oslofjorden-2023-2024)

Fiskeritiltak i Oslofjorden v/ fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss pekte på at Oslofjorden er viktig for oss alle sammen. Folk og natur skal være i balanse, og det ikke er balanse i Oslofjorden akkurat nå. Hun pekte på at det avgjørende med tiltak for å bygge opp igjen økosystemet i fjorden, og sa at det derfor i dag sendes ut på høring forslag til nye og ambisiøse tiltak. Fiskeri- og havministeren påpekte at hun er sitt ansvar bevisst ift. yrkesfiskere og fritidsfiskere, og at det har vært viktig å sikre at de som lever av fjorden skal kunne fortsette å levere sunn og bærekraftig sjømat.

Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet har sendt ut en felles høring, med frist 22. april 2025. Forslagene omfatter også anadrome laksefisk, som ligger under miljøforvaltningen. Forslaget inneholder bla. å innføre tre store nullfiskeområder i indre fjord og i deler av Ytre Hvaler nasjonalpark og Færder nasjonalpark. Ministeren påpekte at det etter høring vil tas stilling til hvilke tiltak vi skal gjennomføre, og at det skal være rom for å justere tiltakene. Hun pekte på et felles mål om en Oslofjord full av liv som vi kan høste av i framtiden.

Klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen la avslutningsvis til at vi må arbeide i fellesskap for å redusere den store belastningen Oslofjorden er utsatt for. Han pekte også på at de er åpne for dialog i høringsprosessen.

Mer informasjon om tiltakene som er sendt på høring kan leses her: [Regjeringen hører nye fiskeritiltak - regjeringen.no](https://regjeringen.no/Regjeringen-horer-nye-fiskeritiltak-regjeringen.no)

Presentasjon av ny tilstandsrapport for livet i fjorden v/ Helene Frigstad, NIVA

Helene Frigstad v/ NIVA presenterte den nye tilstandsrapporten for livet i fjorden. Hun sa at dette er en oppdatering fra forrige tilstandsrapport, fra 2019, og det anbefales at den bør oppdateres omtrent hvert femte år. Hun påpekte at det er mange forskere og institusjoner bak rapporten: Arbeidet er ledet av NIVA, i samarbeid med HI, NINA, NMBU og UiO. Rapporten sier at tilførsler fra land er mye høyere til Ytre Oslofjord på grunn av større nedbørfelt. Avløp er den største kilden til tilførsler av næringssalter til Indre Oslofjord mens jordbruk er den største kilden til Ytre Oslofjord. Fiskeri er vurdert som største påvirkning på økosystemet i Ytre Oslofjord. Tilstandsvurdering etter

vannforskriften, og økosystemstatus for blåskjell, dyreplankton, sjøpattedyr, fiskesamfunn, sjøfugl, naturtyper, samt fremmede og truede arter ble gjennomgått. Oppsummert viser tilstandsrapporten et alvorlig bilde for økosystemet i Oslofjorden. For vurderinger basert på Vannforskriften, viser økologisk tilstand stort sett moderat og kjemisk tilstand ikke god. Det betyr at tiltak skal gjøres for å forbedre miljøtilstanden. For de ulike delene av økosystemet hvor det er gjort faglige vurderinger, så er det stort sett vurdert til moderat eller dårlig tilstand. Utviklingen over tid er for det meste negativ. Samlet viser dette at økosystemet i Oslofjorden er under for stort press, og det er behov for samtidige tiltak på tvers av sektorer for å forbedre miljøtilstanden.

Her kan du lese ny tilstandsrapport for Oslofjorden som gir en oversikt over dagens tilstand og utvikling for viktige deler av økosystemet i Oslofjorden: [Tilstandsrapport for Oslofjorden – miljødirektoratet.no](https://miljodirektoratet.no/tilstandsrapport-for-oslofjorden)

Spørsmål fra salen:

Fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næs svarte på spørsmål fra salen om fiskeritiltak. Hun sa at foreslåtte tiltak innen fiskeri er inngripende og at det i nullfiskeområdene legges opp til forbud mot alt fiske, også bunntål. Hun sa at det kan fiskes i andre områder, og at ikke hele nasjonalparkene er omfattet. Vedrørende oppfordring til å ha fleksibilitet ift. grensene for nullfiskeområdene oppfordret hun de som kjenner områdene det gjelder best til å sende høringsinnspill. Til spørsmål om varighet på tiltakene sa hun at de er foreslått å gjelde i 10 år. Når det kommer til spørsmål vedrørende nasjonalt båtregister sa hun at det arbeides med å finne en løsning for å få dette på plass, men at hun ikke har ny informasjon om dette i dag.

Andre del av rådsmøtet

Innledning ved klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Bjelland Eriksen startet diskusjonen i rådsmøtets andre del med en introduksjon om arbeidet med avløp, jordbruk og fiskeri. Han fremhevet at vi skal sørge for å holde tempoet på Oslofjordarbeidet oppe også fremover. Han sa at det er motiverende det vi har fått til sammen de siste årene i Oslofjordarbeidet innen jordbruket. Innen avløp hører vi fortsatt mange som synes dette er utfordrende. Han sa at vi nå, med tilskuddsmidlene og momsreduksjon, må klare å sikre framdrift på å få renseanlegg med nitrogenfjerning. Han pekte også på at det er mye debatt rundt fiskeritiltak. Ministeren ga ordet til Espen Søylen, direktør i Oslofjordens Friluftsråd, som holdt innlegg om en mulighetsstudie fra VEAS.

Presentasjon om samarbeid om renseanlegg/ mulighetsstudie fra VEAS v/ Espen Søylen, direktør i Oslofjordens friluftsråd

Søylen påpekte at det haster med å bygge nye renseanlegg og sa at det er viktig at vi får store renseanlegg. VEAS har laget et mulighetsstudie der de ser på et felles renseanlegg for Ytre Oslofjord. Studien finner at man med denne løsningen kan få halverte avløpskostnader for innbyggerne i kommunene over 40 år, og at det gir større muligheter for ressursutnyttelse og verdiskapning. I tillegg sa han at større anlegg vil gi mer effektiv rensing. Marit Vea supplerte Søylen, som en av eierkommunene til VEAS. Hun trakk frem at det er planlagt et møte våren 2025 med eierne av VEAS m.fl. om felles avløpsanlegg på Tofte.

Klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Ministeren takket for innlegget. Han åpnet deretter diskusjonen i rådet med utgangspunkt i de forhåndsutsendte spørsmålene, herunder:

- *Hvilke konkrete tiltak er gjennomført i etatene/kommunene siden forrige ordinære rådsmøte i november 2023?*
- *Hva bør etatene/kommunene gjøre videre for å sørge for forsterket innsats?*
- *Innen hvilke innsatsområder bør man forsterke fokuset ytterligere fremover?*

Simen Nord, ordfører i Moss kommune

Nord sa at kommunen har et samarbeid med studenter fra NMBU som bidrar med å følge opp i strandsonesaker. I tillegg kartlegges havbunnen i Mossesundet, finansiert med 75 prosent av Miljødirektoratet. Han håper Miljødirektoratet er med i fortsettelsen av å rydde opp i Mossesundet. Videre trakk han frem at Moss er kommet langt i sitt renseanlegg prosjekt, Fuglevik, og det vil være enn lavere rensegrad enn på et stort renseanlegg. Han vil gjerne se nærmere på løsningen om å være med på et stort renseanlegg.

Tom Mello, ordfører i Færder kommune

Mello sa at kun et pumpehus er bygget i strandsonen siste året i Færder kommune. Når det gjelder nitrogenrensning, har de gjennomført en mulighetsstudie med fem av kommunene i Vestfold. Kommunene skal vurdere VEAS sin mulighetsstudie. Det er en viss avstand fra kommunene i Vestfold til et anlegg på Tofte, slik at det ikke er sikkert dette er den beste løsningen. Han sa at de har snakket med statsforvalteren og har et overblikk, og vil få til den beste løsningen totalt sett.

Mona Vauger, ordfører i Hvaler kommune

Vauger trakk frem at de har hatt en gjennomgang av avløpsrensingen i kommunen. De har oppdaget en del hytter som ikke er koblet på avløp, og må ha en ulovlighetsoppfølging på dette. Hun trakk frem tiltak for å redusere marin forurensning. Videre sa hun at det er for lave bøter for miljøkriminalitet og i forhold til arealplansaker. Vauger trakk også frem at man bør utvikle «flytende renseanlegg» ved hjelp av tunikater.

Andreas Kagiavas Torp, ordfører i Krødsherad kommune

Torp trakk frem at det i Ringeriksregionen er fire forskjellige vannområder som følger opp relevante handlingsplaner. Han sa at de jobber med sanering av private avløpsanlegg. Han trakk frem at landbrukskontorene veileder bønder, og at de har lansert en klimahåndbok med flere tiltak som er bra for både klima og vannmiljø. Han sa også at det på generelt grunnlag oppleves som det er for lite budsjettmidler til å følge opp tiltak.

Kjartan Berland, ordfører i Lillestrøm kommune

Berland sa at de er koblet på Nedre Romerike og Midtre Romerike avløpsselskap. Han sa at det er mulig med en sammenslåing mellom disse to avløpsselskapene. Han fremhever at de driver med opprydding av private avløpsanlegg. De har mål om at de private avløpsanleggene er ryddet opp i innen 2027-2028. Dette er en tøff prosess men de er godt i gang og det er høyt på agendaen.

Lene Conradi, ordfører i Asker kommune

Conradi påpekte at de har fått på plass tømmestasjoner for båtseptik og sandfangsttømming. Videre at de har fått flere og større verneområder i Asker og jobber med å sette ut kunstige rev. De har et prosjekt med Bellona og Oslo kommune om et større tareparkanlegg. Når det gjelder avløp, sa hun at VEAS-forslaget om et stort renseanlegg på Tofte berører kommunen, da Tofte er et av Askers tettsteder. Kommunen vil bidra til å øke rensegraden. Videre sa hun at Asker kommune støtter opp om nullfiskesoner og fiskeriltak og sender innspill om dette.

Vigdis Stensby, ordfører i Hamar kommune

Stensby viser til at kommunen er koblet til et større og moderne felles renseanlegg, som ble bygget under Mjøsaksjonen. Hun trakk frem et større forskningsprosjekt om Mjøsa, som er en viktig del av nedbørsfeltet til Oslofjorden. Fylkeskommunen og NTNU har gått sammen om prosjektet som inkluderer seks doktorgradsprosjekter. Hun trakk frem at en utfordring er at Raufoss ammunisjonsfabrikk tidligere har dumpet mye ammunisjon i Mjøsa og at det ligger omtrent 1000 tonn med ammunisjon på Mjøsas bunn. Det er foretatt kartlegging av bunnen med undersjøiske kameraer.

Annette L. Raakil, fylkesvaraordfører i Østfold fylkeskommune

Raakil trakk frem at vannforvaltning er høyt på agendaen i fylkeskommunen, og pekte også på at det er et stort behov for planvask i kommunene. Hun sa videre at Regionale miljøprogram bør styrkes, og at man ser at dette fungerer etter hensikten. Hun viste videre til at de ikke klarer å følge godt nok opp problemene med avrenning fra fylkesveier og sa at man kan bedre vannmiljøet ved å oftere tømme sandfang fra fylkesvei. Hun påpekte at de ikke har ressurser til dette i dag.

Solveig Schytz, fylkesråd for plan, kulturminner, klima og miljø i Akershus fylkeskommune

Schytz sa at de jobber med oppfølging av tiltak innen arealplanlegging. Oslo og Akershus skal lage en oppdatert regional plan der oppfølging av Oslofjordplanen vil være viktig. Fylkeskommunen har etablert et Oslofjordfond med 25 mill. kroner til gode prosjekter. De arbeider også med å redusere avrenning fra egne veier. Hun sa at de også har satt av midler til friluftsliv og til marin dyrking. Hun påpekte at fylkeskommunen kan være en viktig brikke for å få til gode samarbeid og sa at den største bekymringen er tempoet i arbeidet med å redusere utslipp fra avløp til fjorden og bygge renseanlegg med nitrogenfjerning.

Cathrine Kjenner Forsland, ordfører i Nesodden kommune

Forsland pekte på at Nesodden kommune har videreført arbeidet med Oslofjordplanen, og har jobbet mye med båtvrak. Hun sa også at forslag til nye fiskeriltak er helt nødvendig. Hun trakk frem at de har gode erfaringer med hummefredningsområder og har et godt samarbeid med Oslo kommune om dette. Hun påpekte videre at de har et godt samarbeid med VEAS. Hun trakk frem at budsjettmidler til statlig sikring av strandeieendommer bør økes grunnet bolig-/tomtepriser. Nesodden kommune har ellers satt av midler til sanitæranlegg langs kyststien ift. friluftsliv og de jobber med stillehavsøsters, japansk drivtang og å redusere avrenning av næringssalter.

Kjell Arne Hansen, ordfører i Drammen kommune

Hansen trakk frem at de er stolte av at de har renset Drammenselva, og at det nå er fjorden sin tur. Kommunen sitt hovedfokus er å rense fjorden og å få på plass et godt avløpsrenseanlegg. De har mål om å få renset mest mulig avløpsvann. Han trakk også frem at det fremover blir mer nedbør og større flommer, og at det er viktig med kantsoner med trær og gras langs vassdragene som hjelper med flomdemping.

Marit Kristine Veia, byrådsleder i Oslo kommune

Veia trakk frem at de har årlige møter med alle virksomheter om hva de gjør med Oslofjorden. Hun sa at det er viktig å ha fokus på tømning av sandfang. Hun pekte også på habitatforbedrende tiltak, og at de har etablert slike tiltak i liten skala i Oslo. De har blant annet plantet ålegress i et pilotprosjekt, som de vil oppskalere. De vil også utvikle Oslofjorden trefpark. Hun pekte ellers på at det er opprettet en tilskuddsordning som de tror kan eskalere innsatsen for fjorden. Når det kommer til avløp sa hun at de har høy rensesgrad i Oslo, og at de skal se på andre områder å rense. Hun trakk frem at de har ryddet hele kaifronten, og pekte på at fiskeredsaker i sjøen er et stort problem og at det bør bli forbudt å bruke fiskeredsaker som skaper forsøpling. Videre jobber kommunen med å få grep på kartleggingsprosessen av hva slags natur vi har.

Gina Merethe Johnsen, varaordfører i Larvik kommune

Johnsen sa at de har arbeidet godt med planvask, og fått på plass en plan for naturmangfold i kommunen. Hun sa at det er en helt annen holdning til området nå på bakgrunn av dette arbeidet med planvask. Hun pekte på arbeidet med det kommunale prosjektet «Krafttak for Viksfjord», og ønsket bistand fra miljøforvaltningen i arbeidet. Videre sa hun at de står alene om rensesanlegget i Larvik og kostnadene dette innebærer.

Henriette Givskud v/ sekretariatet for Oslofjordrådet

Givskud innledet delen av diskusjonen som gjaldt hva kommunene eller etatene bør gjøre videre for å sørge for forsterket innsats. Hun trakk frem at den nyeste statusrapporten har hatt særlig fokus på om innsatsen er forsterket i den siste rapporteringen. I forsterking ligger det enten utarbeidelse eller revidering av regelverk, økning i tilskudd eller budsjettmidler, utarbeidelse av ny veiledning eller ny informasjon, samt om tiltak er gjennomført og om praksis er endret. Hun trakk frem at det virker mest utfordrende å forsterke innsatsen innen områdene strandsoneforvaltning og arealplanlegging. Hun sa at det er viktig å unngå pekeleken, og at alle må ta et ansvar. Hun spurte om rådet mente det var behov for å endre plan- og bygningsloven eller om praksis bør endres.

Anne Strømøy, fylkesordfører i Vestfold fylkeskommune

Strømøy pekte på at de tar med seg tilbakemeldingene om behovet for forsterking innen arealplanlegging og strandsoneforvaltning og ser på dette sammen med kommunene i Vestfold. Hun oppsummerte viktige tiltak fylkeskommunen har gjort, herunder at Viksfjord har fått støtte fra fylkeskommunen og at Færder kommune har fått støtte til besøkssenter og Tønsberg har fått støtte til tiltak i Aulivassdraget. De har også gitt midler til opprydning av spøkelsesteiner og at det er egne prosjekter på spøkelsesfiske. Ellers har de gjennomført en østersdugnad som har skapt begeistring, og østersen forbrennes og brukes i byggfag.

Tore Opdal Hansen, fylkesordfører i Buskerud fylkeskommune

Opdal Hansen trakk frem at de har driftet kystsonenettverket, som har fått hederlig omtale i statusrapporten, og sa at Akershus overtar dette nå. Han pekte på at tiltaksplanen for Oslofjorden har gjort at det har blitt et betydelig fokus på vannforvaltning. De har forankret planen i fylkeskommunen, og dette er en av få saker som blir løftet høyt. Fylkeskommunen har ikke så mange kommuner som har grense til sjø, men mange kommuner med grense til vassdragene. De regionale vannforvaltningsplanene er spesielt viktig når det gjelder landbruk i regionen.

Terje Riis-Johansen, fylkesvaraordfører Telemark fylkeskommune

Riis-Johansen sa at han mener det er positivt at det tenkes annerledes når det gjelder renseanlegg, selv om Telemark kanskje ikke blir den som får mest glede av det. Han mener det bør utarbeides en felles overordnet plan for Oslofjordens strandsone, og han mente at man må slutte med pekeleken og avklare hvem som skal bestemme. Han sa videre at fylkeskommunene ikke er rigget til å komme i posisjon til å lage en kystsoneplan som inneholder felles regelverk for kystsonen.

Grete Helgås, miljødirektør i Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Helgås fremhevet at de er glade for å ha fått på plass krav til regionale miljøkrav i landbruket fra 1. januar 2025, og sa at de har hatt god kontakt med landbruket. Miljøkravene medfører at det vil være flere som vil søke tilskudd til tiltak. Når det gjelder avløp, er de fleste av kommunene i regionen i gang med utredninger. Hun påpekte at det er viktig at løsninger om større felles renseanlegg ikke reduserer fremdriften for oppgradering av anlegg og sa at man ikke kan utsette beslutningene for lenge. Når det gjelder kantsoner sa hun at man må jobbe bedre for å skape forståelse om at kantsoner er bra for naturmangfold, og reduserer erosjon og risiko for skred. Videre sa hun at de ser at enkelte kommuner fremdeles gir dispensasjoner, som medfører bit-for-bit nedbygging over tid. Hun påpekte at lovverket er klart, og at utfordringene er knyttet til praktiseringen. Hun mener kommunene bør lage oversikter over dispensasjonene de gir og hva det medfører.

Gunhild Dalaker Tuseth, miljødirektør i Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Dalaker Tuseth fremhevet at de arbeider tett med de andre statsforvalterne i nedbørsfeltet til Oslofjorden og hun støtter det som er orientert om fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Hun trakk frem at prosjektene knyttet til oppgraderte renseanlegg er dyre og kompliserte, og sa at de bistår med regelverk. Hun sa at de ser at det kan bli utfordringer i spredtbygde strøk og hytteområder når det gjelder avløp knyttet til det nye avløpsdirektivet som skal implementeres i Norge. Hun sa at det er viktig at kommunene jobber med klima og klimatilpasning, med henvisning til uværet "Hans", og at de har intensivert arbeidet med kantsoner og utfyllinger i Oslofjorden.

Haavard Elstrand, miljødirektør i Statsforvalteren i Innlandet

Elstrand sa at de har tettere oppfølging på avløp og har sendt ut varsler om pålegg og krav. Han sa at de stort sett møter en rimelig forståelse, men at man møter en del utfordringer i hyttekommunene. Han orienterte om at de vil vedta regionale miljøkrav i jordbruket snarlig, og støttet det som har blitt sagt om økt fokus på kantsoner og pekte på at det blir mer skader av flommer der det ikke er kantsoner. Når det gjelder

renseanlegg, har regionen også mindre renseanlegg og han sa at det er viktig at kommunene har et systematisk fokus på dette.

Espen Søylen, direktør i Oslofjordens Friluftsråd

Søylen trakk frem at de ser for seg at man kan plante ålegrassenger på dugnad. Man bør se til Danmark, og se på hvordan de har gjort det. Han pekte på at det er viktig å få utviklet oppdrett av tunikater som filterer vann. Videre trakk han frem at det bør være mer budsjettmidler til friluftslivsområder enn de 30 mill. kronene det er satt av til sikring i hele landet i dag.

Ole Kristian Bergerud v/ Norges Bondelag

Bergerud pekte på at det har vært mange som har pekt på miljøkrav. Han presiserte at miljøkravene handler om mye mer enn kun høstpløying. Han sa at de jobber med gjødselvarselskriften og nitrogenplan. Han sa videre at jordbruket har jobbet med kantsoner lenge, og planter nye trær langs bekkene og at kantsonene må skjøttes.

Oppsummering ved klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Bjelland Eriksen fremhevet at det er viktig med effektiv gjennomføring av planen. Han pekte på at det fremover er spesielt viktig med effektiv gjennomføring innen innsatsområde arealforvaltning og ivaretagelse av kantsoner. Han påpekte at kommunene har et stort ansvar innen areal- og strandsoneforvaltning. Han sa at vi må se at målsettingene blir møtt og tiltakene gjennomført. Vi skal få til bærekraftig bruk og bevaring, og dette skjer best om vi bruker lokalkunnskap. Men om man ikke oppnår de statlige forventningene på område, må det vurderes strengere tiltak og om det trengs strammere styring.